

Nr 578

Av herr **Romanus m. fl.**, *angående det statliga stödet till internatskolor.*

Viggbyholmsskolan, belägen i Täby köping norr om Stockholm, startades 1928 som Sveriges första saminternat. Den hade som program att ge individualiserad undervisning med fri flyttning och stort utrymme åt praktiskt arbete och friluftsliv, delvis som en protest mot de äldre skolformernas undervärdering av manuellt arbete. Skolan karaktäriserades också från början av friare umgängesformer mellan lärare och elever och hörde till föregångarna när det gällde att ge eleverna ansvar och medinflytande över skolans angelägenheter.

Skolan hade förra året 459 elever, varav 256 internatelever. Dessa rekryteras till övervägande delen bland barn till utlandssvenskar och av barn inom landet som är i behov av miljöbyte av familjeskäl eller liknande och för vilka barnavårdsnämnden i hemkommunen betalar avgiften. Skolan har sedan hösten 1963 haft en internationell linje med undervisning på engelska för barn till utlänningar som bor i Sverige m. fl. Denna skall dock nu avvecklas.

1964 års utlands- och internatskoleutredning föreslog (SOU 1966: 55) att Viggbyholmsskolan och tre andra internatskolor skulle ombildas till s. k. riksinternat och i samband därmed få utökat statligt stöd, under förutsättning att de uppfyllde vissa av utredningen angivna kriterier. Av årets statsverksproposition framgår att regeringen ännu inte tagit ställning till utredningens förslag i detta avseende.

Viggbyholmsskolan har stora ekonomiska svårigheter, till vilka den långvariga osäkerheten beträffande det statliga stödet i framtiden bidragit. Till följd härav finns också nu ett uppdämt behov av nyanskaffning av undervisningsmateriel, upprustning av lokaler etc. Skolans styrelse har bedömt situationen så allvarlig att man vänt sig till kommunen med begäran att kommunen skall överta skolan. Det är emellertid ytterst osäkert om kommunen anser sig ha ekonomiska möjligheter till detta. Förhandlingar mellan skolan, kommunen och staten förestår.

Vi vill erinra om de uttalanden som gjordes av 1968 års riksdag, vilka underströk angelägenheten av att internatskolorna får ett snabbt besked om det framtida statliga stödet (SU 1968: 8 och 129). Det vore ytterst olyckligt om t. ex. Viggbyholmsskolan i avvaktan på ett sådant besked fann sitt ekonomiska läge så förvärrat, att man såg sig tvingad att vidta åtgärder vilka omöjliggör en senare lösning enligt statsmakternas intentioner.

Som framhålles av 1964 års utlands- och internatskoleutredning kommer det även i framtiden att finnas behov av internatskoleundervisning för barn till utlandssvenskar och barn som bör få radikalt miljöbyte. Viggbyholmsskolan är en av de skolor som utredningen bedömt bäst kunna uppfylla de av utredningen ställda kraven. Det är därför angeläget att åtgärder vidtas som kan säkerställa en undervisning vid Viggbyholmsskolan i internatskolans form, så att ett nära samband bibehålls mellan skola och elevhem, i vart fall för grundskoleeleverna. En sådan målsättning bör kunna förenas med en kommunalisering av skolan, om detta från ekonomiska och organisatoriska synpunkter befinns vara den bästa lösningen.

1964 års utlands- och internatskoleutrednings förslag innebar i huvudsak att riksinternatskolorna skulle erhålla bidrag enligt samma grunder som gäller för kommunala skolor. Staten skulle dock svara för den kommunala delen av kostnaderna för de utlandssvenska barnen och hemkommunen för barn i behov av miljöbyte. Förslagen tillstyrktes i allt väsentligt vid remissbehandlingen och har legat till grund för skolöverstyrelsens petita under de tre senaste åren men ej upptagits av Kungl. Maj:t.

Vi föreslår att riksdagen upprepar sitt uttalande från 1968 om angelägenheten av ett förslag från Kungl. Maj:t beträffande de återstående delarna av 1964 års utlands- och internatskoleutrednings förslag samt att Viggbyholmsskolan i avvaktan härpå tillerkännes statligt stöd enligt de av utredningen föreslagna normerna.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår vi,
att riksdagen beslutar

1. att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att förslag snarast framlägges beträffande ställningstagande till 1964 års utlands- och internatskoleutrednings förslag i frågan om riksinternatskolor;
2. att Viggbyholmsskolan i avvaktan härpå erhåller statsbidrag enligt de av utredningen föreslagna normerna.

Stockholm den 28 januari 1969

Gabriel Romanus (fp)

P. O. Sundman (cp) Alf Wennerfors (m) Karl-Erik Strömberg (fp)
